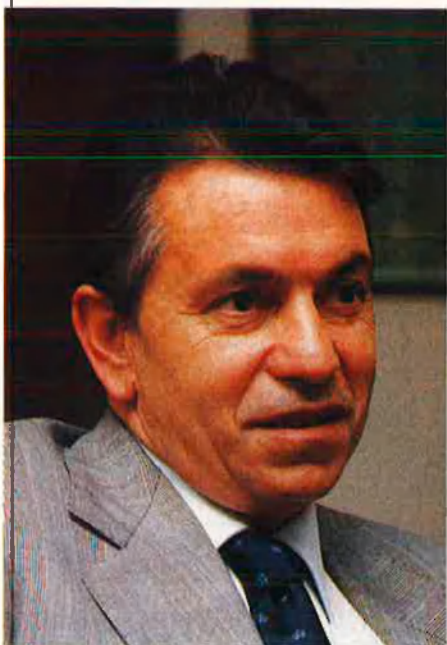

La Generalitat de Catalunya crea el Departament de Medi Ambient

Conselleria amb plom a l'ala

La Conselleria de Medi Ambient, recentment creada pel govern del Principat, ja ha estat contestada per grups ecologistes. Per a aquests i per als experts, cal una estratègia global davant el problema de la protecció del medi ambient, abandonat durant tants anys.

Albert Vilalta, primer conseller de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.

La problemàtica ambiental força a prendre decisions polítiques. La Generalitat de Catalunya disposa ja de conselleria de Medi Ambient, ocupada per Albert Vilalta. Després d'onze anys de govern de Convergència i Unió, s'ha creat un departament que naix, però, amb polèmica per les competències que tindrà i pel paper que representarà en un camp on calen mesures urgents i globals.

Als Països Catalans no hi ha altres conselleries de medi ambient. Al País Valencià hi ha una Agència de Medi Ambient que depèn de la conselleria d'Administració Pública. Va ser creada al gener del 1989, en virtut del pacte d'inversió entre PSPV, EU i UPV, si bé no va nàixer fins a mitja legislatura. Té competències en Parcs Naturals, Sanitat Ambiental, Qualitat Ambiental i Activitats qualificades.

La creació d'agències o de conselleries

respon a la necessitat de centralitzar les decisions sobre medi ambient en un sol departament. Fonts de l'agència indiquen que el fet de dependre d'una conselleria horitzontal ja mostra la decisió d'impedir incompatibilitats entre departaments.

Tot i així, altres conselleries, sobretot Agricultura i Obres Públiques, tenen competències que afecten el medi ambient. Segons l'Agència, "l'important és tenir un instrument que funcioni, després d'anys de barbàrie en aquest camp. No tenim problemes de pressupost, perquè les Corts valencianes sempre han aprovat les nostres propostes, però per a gestionar un pressupost l'agència ha d'estar consolidada i disposar de prou personal.

En aquests moments, l'agència inspecciona després d'una denúncia, però seria més lògic de poder fer inspeccions permanents".

Per Acció Ecologista Agró, "seria mi-

llor que hi hagués una conselleria, perquè resulta més independent i tindria més llibertat d'acció. L'Agència es dedica bàsicament a la gestió d'espais naturals i li falten, per exemple, competències sobre flora i fauna. A més, es produeixen boicots entre conselleries o bé cada departament es trau els problemes del damunt".

Tot i així, la situació està més avançada que a les Illes. La majoria de partits plantegen la unificació de competències de les diverses conselleries. Si bé el govern Canelles no està tancat a la proposta, feta pel GOB -Grup Ornitològic Balear-, de crear una conselleria, no ha pres cap decisió.

Alguns ho justifiquen per l'existència d'un govern de coalició, on el PP i Unió Mallorquina es reparteixen les conselleries d'Agricultura i d'Obres Públiques, que són les que tenen, respectivament, les direccions generals de Medi Natural i de Medi Ambient.

EL NOM NO FA LA COSA

Fonts del GOB indiquen que la unificació no implica una millora de la gestió. "Hi ha manca de voluntat del govern -afegeixen- en l'ecologització de l'economia o a tenir cura del territori. La unificació no representa gaire més que la millora de la infraestructura per a treballar". Una opinió semblant és la de l'ecòleg Ramon Folch: "Una agència o una conselleria poden funcionar bé o no. Avui i aquí sembla que val la pena concentrar les competències en un departament

conselleria, denuncia la manca de personal al centre d'Informació i de vigilants, a més de no tenir tècnic biòleg. A la nota també s'explica que els parcs dependents de la Direcció General de Medi Natural tenen "els pressupostos més baixos de tot l'estat". El nou conseller, Albert Vilalta, ha manifestat que el president li ha promès el traspàs de totes les competències necessàries. Per Ramon Folch, "el millor moment per dotar la conselleria de totes les competències era precisament aquest. Estem pitjor que abans, perquè ara hi ha un departament

un pressupost de més de 19.000 milions de pessetes, s'ha aprovat la creació d'una Agència, que prendria competències en gestió de l'energia, qualitat de l'aire i deixalles, entre altres. Es considera que aquests problemes estan interrelacionats i que cal una gestió centralitzada.

D'altra banda, als Estats Units, funciona des de fa vint anys l'Agència del Medi Ambient -EPA-, que depèn directament de l'executiu. Una de les seves característiques importants és que quan fa llistes de productes tòxics, són les empreses les que han de demostrar que utilitzen

La protecció institucional de la natura ha rebut nombroses crítiques.

ment, perquè, en no haver-hi una estratègia global, hi haurà algú que es veurà obligat a fer plantejaments globals".

Una de les queixes dels grups ecologistes és la manca de competències de la nova conselleria. Els grups d'estudi i defensa de la natura han elaborat un manifest en el qual afirmen que les competències sobre medi natural han de ser assumides pel nou departament i qualifiquen la creació de la conselleria d'*estafa política*, a més d'assenyalar que la conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca ha estat, durant més de deu anys, responsable de la destrucció dels principals espais naturals de Catalunya. En aquest sentit, és significativa la decisió de la direcció del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. Des de fa unes setmanes, els visitants reben un full on se'ls dona la benvinguda i se'ls demana disculpes per les deficiències que trobaran. La nota, en paper oficial del Parc, l'escut de la Generalitat i capçalera de la

més i estem més dividits".

FUNCIONARIS FRANQUISTES

Els conflictes entre conselleries semblen tenir-ne part de la culpa. D'altra banda, la gestió d'alguns alts càrrecs ha estat contínuament qüestionada. Robert Graupera, director general de Medi Natural, ha estat qualificat per diverses entitats ecologistes d'*enemic de la natura*. El conflicte sembla venir del que Ramon Folch ha qualificat de *veterofranquistes* i *neocarlins*. Els primers representarien funcionaris de l'antic règim, com Graupera mateix, i els neocarlins serien, segons Folch, "propietaris rurals que volen seguir governant el país com si no s'hagués produït la revolució industrial i que, en nom de la seva propietat del terreny, neguen al govern la capacitat de fer uns plans d'actuació". A l'estat francès, a més del Ministeri de Medi Ambient, creat fa vint anys i amb

aquests productes sense risc. El cost dels estudis va a càrrec de les empreses. El problema del medi ambient no està solucionat, òbviament, enlloc. Contra el que es pugui pensar, països subdesenvolupats presenten més problemes que no molts països industrialitzats. Amb tot, als Països Catalans la gestió ha estat tan nefasta durant tant de temps, que cal una acció ben decidida per tal d'afrontar els problemes. En general, la gestió del medi ambient es troba més avançada als països que tenen una consciència ètica des de fa molt de temps. Amb ministeri, agència o una altra figura, el que cal és, segons Folch, "una unitat de gestió al servei d'una estratègia global". Però com diu Folch mateix, en una entrevista, al número 14 de la revista *Debat Nacionalista*, aparegut fa poc, "un país amb uns nivells alts d'interès en un tema fatalment genera un govern també interessat en el tema".

Xavier Duran